

MEMORIUL
PROFESORILOR DE ISTORIE
DIN JUDEȚUL BIHOR

*în contextul dezbatărilor publice asupra noilor propuneri de planuri-cadru de învățământ
pentru nivel liceal*

1. Argumente pentru statutul disciplinelor Istorie și Istoria Românilor în planurile-cadru de învățământ pentru nivel liceal

Legea Educației Naționale nr. 1/2011, la **art. 2, alin. 1** prevede (...) „promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, capacități cognitive, capacități volitive și capacități acționale, cunoștințe fundamentale și cunoștințe, competențe și abilități de utilitate directă, în profesie și în societate”, iar la **alin. (3)** se precizează că „idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii”.

Potrivit **art. 68, alin. 5**, al aceluiași act normativ, învățământul liceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor-cheie (specificate la **alin. 1**), precum și pe formarea competențelor specifice în funcție de filieră, profil, specializare sau calificare. Astfel, considerăm că Istoria are un rol primordial în dezvoltarea unor competențe-cheie, precum cele sociale și civice, antreprenoriale, de sensibilizare și de expresie culturală, de a învăța să înveți.

Pomind de la aceste considerente, putem susține că Istoria are o contribuție majoră în educarea și formarea profesională a elevilor, contribuind la împlinirea și dezvoltarea personală, la integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate, la ocuparea unui loc de muncă, dar și la formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste și științifice, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural.

Totodată, Istoria contribuie la „educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și a respectului pentru natură și mediul înconjurător natural, social și cultural” (**Legea Educației Naționale nr. 1/2011, art. 4**).

Conform celor expuse anterior, considerăm că profilul absolventului de liceu ar fi imposibil de realizat fără contribuția Istoriei ca disciplină fundamentală în formarea viitorilor cetățeni, care trebuie să fie capabili de a promova inițiative și proiecte culturale, de a identifica oportunități pentru activitățile personale și profesionale, de a manifesta un comportament pro-activ și responsabil care încurajează integrarea socială și interculturalitatea. Totodată, studiul Istoriei în liceu dezvoltă capacitatea de analiză și sinteză, de exprimare de opinii argumentate, de elaborare a unui plan de dezvoltare personală, care să armonizeze propriul profil cu diversele oportunități profesionale.

„Apoi Istoria – preciza A.D.Xenopol – este singurul mijloc în stare să deștepte în sufletul nostru iubirea cea sfântă de țară, ea ne arată cum popoarele au fost mari când au știut să

sacrifice interesele pentru binele comun; tot Istoria ne învață că moralitatea, respectul datoriei, puternica viață de familie sunt condițiile înfloririi vieții popoarelor”.

Întotdeauna s-a spus, pe drept cuvânt, că Istoria este „marea carte” a omenirii, în sensul în care prezentul trăit este în strânsă interdependență cu trecutul, că actualitatea, cu dimensiunea ei cotidiană, cu problematica și imperativele ei, nu poate fi înțeleasă fără o viziune clară a antecedentelor ce au generat-o ori au influențat asupra plămuirii ei. De asemenea, fără o viziune lucidă asupra prezentului care ne înconjoară, nu se poate detecta calea spre transformarea condițiilor existente în vederea asigurării unei ordini sociale mai demne, mai umane, în congruență cu tendința spre schimbare, care este o trăsătură caracteristică a societății omenești.

2. Istoria, ca disciplină de învățământ în alte state europene

Analizând documentul elaborat de Comitetul de Miniștri din cadrul Consiliului Europei, și anume Recomandarea 15/2006, în ceea ce privește rolul pe care Istoria trebuie să-l aibă în educarea noii generații, cea a integrării europene, reținem ideea principală conform căreia predarea istoriei ocupă un loc central în educația cetățenilor, care trebuie să fie responsabili și implicați activ în viața politică, să respecte diferențele culturale și identitățile naționale, să susțină activ valori fundamentale (toleranța, înțelegerea reciprocă, democrația, drepturile omului).

Totodată, predarea Istoriei ocupă un loc central în construcția europeană prin sublinierea *moștenirii istorice și culturale comune, îmbogățită prin diversitate și care conține chiar și aspecte conflictuale, uneori, dramatice.*

Profil	România*	Italia*	Ungaria*	Austria*	Slovacia*
Umanis t	2 ore (3 ore - doar la clasa a X-a) (4 ore - doar clasa a XII-a - Științe sociale) sau 1 oră, la care se adaugă decizia fiecărei școli	3 ore	3 ore	2 ore	2 ore
Real	1 oră	3 ore	2 ore	2 ore	2 ore

*nr. de ore de Istorie propuse în planurile-cadru pentru învățământul liceal

**nr. de ore de Istorie existente în planurile-cadru pentru învățământul liceal

Prin predarea Istoriei se asigură *„dezvoltarea capacităților critice ale elevilor, a abilității lor de a gândi pentru ei înșiși, de a manifesta obiectivitate și rezistență la manipulare; studiul critic al manipulării istoriei, al evenimentelor controversate prin luarea în discuție a diferitelor fapte, opinii și puncte de vedere”* (Recomandarea 15/2006).

3. Actualele propuneri ale planurilor-cadru de învățământ din România și lipsa egalității de șanse față de studierea Istoriei

Noile provocări cu care se confruntă Istoria la începutul noului mileniu țin de statutul acesteia (în mod deosebit în școala obligatorie), de legătura Istoriei cu dezvoltarea acelor competențe care vor fi necesare elevilor fie pentru a-și continua educația, fie pentru a se angaja pe piața muncii.

Elevii care termină clasa a VIII-a au dreptul să aprofundeze cunoștințele de istorie dobândite în gimnaziu. Este vorba despre respectarea dreptului la educație, așa cum e acesta prevăzut și în Convenția O.N.U. cu privire la drepturile copilului adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite, la 20 noiembrie 1989 și ratificată de țara noastră prin Legea nr. 18 din 28 septembrie 1990.

La clasele de învățământ profesional, prima variantă de plan-cadru, atribuie o oră săptămânal la clasa a IX-a, dar din păcate la clasele a X-a și a XI-a atribuie 0,5 ore săptămânal (ceea ce înseamnă că la clasă se va studia o oră, o dată la două săptămâni).

Pentru învățământul profesional, prima variantă de plan-cadru atribuie o oră săptămânal la clasa a IX-a și, din păcate, 0,5 ore săptămânal la clasele a X-a și a XI-a, ceea ce înseamnă câte o oră de studiu, o dată la două săptămâni.

Acest demers este destul de dificil de realizat și, totodată, nu asigură o continuitate în actul didactic. E adevărat că elevii din cadrul învățământului profesional se pregătesc pentru o anumită meserie, dar competențele dobândite prin studiul Istoriei le facilitează inserția pe piața muncii și o mai mare capacitate de adaptare la contextul socio-politic și economic actual. Deci, Istoria trebuie să rămână în planurile-cadru, atât la profilurile tehnice, servicii, de la liceu, cât și pentru școlile profesionale.

În clasa a XI-a, profilul Servicii, Istoria se studiază două ore pe săptămână, iar în clasa a XII-a doar o oră săptămânal. Deși Istoria face parte din aceeași arie curriculară cu Geografia și Disciplinele socio-umane, elevii nu au posibilitatea de a opta pentru Istorie la susținerea examenului național de bacalaureat, în condițiile în care mulți dintre ei își doresc aceasta.

Pentru liceele teologice, numărul orelor alocate pentru o săptămână, la disciplina Istorie, este neuniform, în condițiile în care disciplina Istorie este materie obligatorie în cadrul examenului de bacalaureat (exemplificare: la liceele ortodoxe și pentecostale, numărul orelor alocate Istoriei este identic, conform ambelor variante, 1+2, în vreme ce la liceele greco-catolice sau baptiste, numărul acestora este diferit, fiind mai mic decât la celelalte licee teologice menționate, conform aceluiași două variante de planuri-cadru propuse spre dezbateri).

Pentru toate liceele cu filieră vocațională (inclusiv teologice), numărul de ore alocate la disciplina Istorie este diferit la ciclul liceal inferior în comparație cu ciclul liceal superior (exemplificare: la liceele teologice ortodoxe, este alocată o singură oră pe săptămână în trunchiul comun la clasele a IX-a și a X-a, în vreme ce la clasele a XI-a și a XII-a sunt alocate două ore pe săptămână; în planurile-cadru propuse spre dezbateri, nu sunt propuse ore la această disciplină pentru curriculumul diferențiat).

4. Propunerile profesorilor de istorie din județul Bihor pentru îmbunătățirea planurilor-cadru destinate claselor de liceu:

- introducerea denumirii corecte a disciplinei Istorie la clasele a VIII-a și a XII-a, și anume: Istoria Românilor; argumentul este simplu și evident: elevii studiază Istoria Românilor, nu Istorie Universală, cum se procedează la nivelul claselor V-VII, respectiv IX-XI;
- la filiera teoretică, propunem trei ore de Istorie pe săptămână pentru profilul umanist, la toate specializările și două săptămânal, pentru toate specializările celui real;
- pentru liceele vocaționale, profil teologic, solicităm eliminarea diferențelor dintre specializări în ceea ce privește numărul de ore alocate disciplinei Istorie (la liceele ortodoxe, pentru ciclul superior al liceului sunt propuse două ore în trunchiul comun, iar la celelalte licee teologice, doar o oră); în acest sens, solicităm să se aplice planul propus pentru liceele ortodoxe;
- alocarea a două ore de Istorie pe săptămână în trunchiul comun pentru toate cele patru clase din învățământul liceal la toate liceele vocaționale, indiferent de profilul existent: teologic, pedagogic, sportiv sau artistic (întărind faptul că, în actuala formă a bacalaureatului, disciplina Istorie constituie o materie obligatorie); pe lângă cele două ore cuprinse în trunchiul comun, solicitate a fi repartizate elevilor din anul terminal (implicit și în cazul claselor IX-XI, recomandăm alocarea unei alte ore, care să facă parte din sfera curriculumului diferențiat (C.D.);
- la învățământul tehnic și profesional, propunem o oră de Istorie la clasa a IX-a profesională și o oră de Istorie la clasa a X-a profesională; de asemenea, pentru nivelul liceal tehnic propunem două ore de Istorie pe săptămână la clasele IX-XII, la toate specializările, pentru ca elevii să aibă posibilitatea de a alege să susțină examenul de bacalaureat și la disciplina Istorie.

5. Și totuși Istoria rămâne necesară!

Dacă Istoria „pălește” în fața altor discipline, așa cum unii „specialiști” încearcă să minimalizeze rolul acestei discipline prin reducerea numărului de ore din noile planuri-cadru, care se dorește a fi aprobate, cu tot respectul, întrebăm: de ce a fost aleasă data de 1 Decembrie ca Zi Națională a României? Putea fi aleasă oricare altă zi din calendar, dacă Istoria n-ar fi atât de importantă în viața oricărui popor, în cazul de față, cel român!

Oradea, 24 ianuarie 2021, la 162 de ani de la Unirea Principatelor Române

Profesori de Istorie din județul Bihor,

(în ordine alfabetică)

1. Daniel Antonescu
2. Apáti Timea
3. Klementina Ardelean
4. Nicolae Avram
5. Alina-Claudia Ban

6. Florentina Barta
7. Bélfenyéri Tamás-János
8. Mihaela Biriş
9. Mircea Blaga
10. Raluca Gabriela Blaga
11. Ramona Floriana Bogdan
12. Diana Bondar
13. Florica Borz
14. Ildiko Gabriela Borza
15. Angela Aurelia Botez
16. Cristina Brădău
17. Sergiu Bruchental Pop
18. Cristina Bughiu
19. Florin Nicolae Bughiu
20. Emanuel Bujorean
21. Alina Ioana Buzle
22. Cristi Ciorba
23. Marius Ciprian Ciorba
24. Andreea Ciotea
25. Sergiu Ciure
26. Cristian Cociuba
27. Delia Cora
28. Mirela Corbu
29. Lavinia Ruxandra Corcheş
30. Florentina Cornea
31. Claudia Cotuna
32. Alexandrina Crăciun
33. Ilie Crăciun
34. Iosif Crăciun
35. Dacian Cristea
36. Romeliu Gabriel Crişan
37. Ioan Sorin Cuc
38. Erika Damian
39. Marius Danciu
40. Olivia David
41. Mihai Deheleanu
42. Ovidiu Derecichei
43. Felicia Dragoş
44. Florica Violeta Dumea
45. Florina Dumea
46. Anca Fabian

47. Ramona Ioana Faur
48. Fazakas Gábor
49. Fazakas Judit
50. Mioara Geta Fele
51. Amalia Feneși
52. Luminița-Simona Feșnic
53. Otilia Filip
54. Mihaela Flore
55. Monica Ana Foldvari
56. Forró Corina Maria
57. Anca Gabor
58. Mihaela Gabrian
59. Alin Gherghel
60. Lenuța Gherlea
61. Livia Ghiurcuța
62. Dorina Gurău Blaj
63. Felicia Haidău
64. Anca Hălmăgean
65. Anamaria Delia Horgoș
66. Liviu Ciprian Hosu
67. Cristina Ignat
68. Marius Ile
69. Luminița Maria Ilea
70. Agneta Rodica Iovan
71. Dan Ispas
72. Aurel Anghel Ivan
73. Livia Ivan
74. Nicolae Vasile Iștoc
75. Florin Iștoc-Zembrea
76. Ramona Iștoc-Zembrea
77. Adriana Jurca
78. Emil Lazar
79. Camelia Magda
80. Ioana-Florina Manolache
81. Anda Marian
82. Elena Cristina Marian
83. Maria Mălai
84. Florin Olimpiu Mălai
85. Florin Mercaș
86. Mariana Meze
87. Diana Mic-David

88. Ioana-Elena Miron
89. Irén Mocsár
90. Daniel Morar
91. Florin Dacian Moruț
92. Nagy Gabriella
93. Ramona Olariu
94. Mihaela Olău
95. Florin-Alin Oros
96. Levente Otto Otohál
97. Cosmin Patca
98. Florina-Diana Perț
99. Otilia Manuela Peti
100. Angela Pop
101. Ionel Pop
102. Ana Popa
103. Corina Diana Precup
104. Lucian Ropa
105. Dorina Mihaela Roșu
106. Gabriela Dumitra Sabău
107. Florica Sărac
108. Nicolae Sărac
109. Gelu Serea
110. Antonia Mihaela Silaghi
111. Valentina Silaghi
112. Adriana Silaghi-Lucaci
113. Ioan Nicolae Suciu
114. Manuela Iulia Suciu
115. Szilagyi Hajnalka
116. Silvia Șora
117. Liliana Tanc
118. Iulia Tănescu
119. Anca Toderaș
120. Daniel Topală
121. Nicolae Gheorghe Ungur
122. Mirela Vancu
123. Robert Varga
124. Liana Vlad
125. Mihaela Dana Zaha
126. Călin Zopota
127. Daciana Zsoldos
128. Zsuzsa Zatoschil Ballai